

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۸ / ۱۰ / ۱۹	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸		اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	الف: زبان‌شناسی (۴ نمره)	
۱	هر تکواژ یا واژه برای این که تولید شود یا از زبان‌های بیگانه به زبان فارسی راه یابد، باید از صافی قواعد ..... زبان عبور کند.	۰/۲۵
۲	الگوی هجایی واژه‌ی « مؤذن » را بنویسید.	۰/۷۵
۳	در مصراع « سپر بر سر آورد شیر اله » واژه‌ی « سپر » مشمول کدام یک از وضعیتهای چهارگانه‌ی زبان شده است؟	۰/۵
۴	معنای غیر مستقیم یک واژه چگونه استنباط می‌شود؟	۰/۵
۵	یک واژه مثال بزنیید که به کلی از زبان امروز حذف شده است.	۰/۲۵
۶	صورت کامل سرواژه‌ی « نهاجا » را بنویسید.	۰/۵
۷	اساسی‌ترین نقش زبان چیست؟	۰/۵
۸	آیا می‌توان بیت زیر را شعر منظوم دانست؟ چرا؟ هنگام تنگ‌دستی در عیش کوش و مستی کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را	۰/۷۵
	ب: نگارش (۵ نمره)	
۹	به ثبت خلاصه مذاکرات یک گروه، شورا و صنف در بخش‌های اداری و شرکت‌های خصوصی و نهادهای آموزشی، ..... گفته می‌شود.	۰/۲۵
۱۰	« سند » چه نوع نوشته‌ای است؟	۰/۵
۱۱	دو ویژگی « دانش‌نامه‌ی جهان اسلام » را بنویسید.	۰/۵
۱۲	بیت زیر را به نثر بازگردانی کنید. اگر هوشمندی به معنی گرای که معنی بماند نه صورت به جای	۰/۷۵
۱۳	تفاوت نوشته‌های « تحقیقی » با « تحلیلی » در چیست؟	۱
۱۴	جمله‌ی زیر را با ذکر دلیل ویرایش کنید.	۱
۱۵	« در سیستم نوین آموزش و پرورش، پیشنهادات منطقی دانش‌آموزان مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. » به کمک ضرب‌المثل « شتر در خواب بیند پنبه دانه » مطلبی طنز آمیز بنویسید. (در چهار سطر)	۱
	پ: دستور زبان (۸ نمره)	
۱۶	در عبارت: « حافظ، غزل‌سرای توانا، از تعلقات دنیا چشم پوشید. » الف) تعداد واژه را مشخص کنید. ب) عبارت فوق چند تکواژ دارد؟ پ) کدام یک از تکواژهای عبارت فوق، وابسته‌ی اشتقاقی است؟ ت) « از » چه نوع تکواژی است؟ (نوع دقیق تکواژ را بنویسید.) ث) در عبارت فوق کدام نقش تبعی به کار رفته است؟ آن را مشخص کنید. در جمله‌ی: « باد آرام آرام برگری را از شاخه انداخته بود. » الف) فعل جمله را از نظر ساختمان بررسی کنید. ب) زمان فعل جمله را (با حفظ شخص) به « مضارع التزامی » تبدیل کنید. پ) جمله را به صورت ناگذر بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵
	« ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۸ / ۱۰ / ۱۹	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸		اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱۸	با توجه به جمله‌ی: « ایرانیان با ادبیات ارزشمند خود به فرهنگ بیگانگان می‌تازند. » الف) نمودار صحیح جمله‌ی فوق را رسم کنید و جمله را در نمودار قرار دهید. ب) کدام گروه از جمله‌ی فوق قابل حذف است؟ چرا؟	۱ ۰/۵
۱۹	در جمله‌ی: « در جشن تولد دوستم یک جلد رمان به او تقدیم کردم. » الف) فعل جمله را از گونه‌ی مؤدبانه به گونه‌ی معمولی تبدیل کنید. ب) « جلد » چه نوع وابسته‌ی وابسته‌ای است؟	۰/۲۵ ۰/۲۵
۲۰	در کدام یک از ترکیب‌های زیر، تکواژ میانی به تدریج حذف شده است؟ الف) کاردستی ب) کارخانه ج) کتاب‌دار د) خداشناس	۰/۲۵
۲۱	دو واژه‌ی « چشمه » و « سبزه » از نظر ساختمان چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟	۰/۵
۲۲	در عبارت زیر: « دادستان این اداره از طریق پرس‌وجو با خبرنگاران گوش‌به‌زنگ توانست با دادگری، حکم منطقی بدهد. » الف) واژگان « مرکب » و « مشتق - مرکب » را بیابید. ب) وابسته‌ی وابسته را بیابید، نام آن را بنویسید؛ سپس نمودار پیکانی آن را رسم کنید.	۱ ۰/۷۵
۲۳	اجزای سازنده‌ی واژه‌ی « خودنویس » را در الگوی « ..... + ... ← ..... » قرار دهید.	۰/۷۵
ت: املا و بیاموزیم (۳ نمره)		
۲۴	کدام یک از جمله‌های زیر در شعر و نثر ادبی کاربرد دارد؟ الف) درختان را آب دادم. ب) درخت‌ها را آب دادم.	۰/۲۵
۲۵	وجود چه عاملی در مصراع زیر منجر به شیوه‌ی بلاغی شده است؟ « خواهد به سرآمد غم هجران تو یا نه؟ »	۰/۲۵
۲۶	در واژه‌ی دو تلفظی « مهربان » شکل دو هجایی آن کاربرد بیشتری دارد یا سه هجایی آن؟ چرا؟	۰/۵
۲۷	در مصراع زیر، کدام تلفظ درون کمانک، تلفظ معیار محسوب می‌گردد؟ « کرامت - کرامت (کن درونی درد پرورد »	۰/۲۵
۲۸	یک واژه‌ی فارسی مثال بزنید که در آن « ابدال » صورت نوشتاری یافته است.	۰/۲۵
۲۹	در عبارت زیر دو غلط املائی به کار رفته است، صحیح هر یک را بنویسید. « هر ایرانی فارسی‌دان در کلام بیبھی موسیقی پرتأثیری حس می‌کند. در نتیجه، نثر وی زنده و پرتحرک از آب درآمده است و به اقتضای مقام، حرکت و وقار و فرودی آشکار دارد. آن‌جا که موضوع، مستلزم تعمل و اندیشه است، لهن بیبھی آرام است و سنگین و عبرت‌انگیز. »	۰/۵
۳۰	در گروه کلمات زیر، چهار واژه غلط نوشته شده است، صحیح هر یک را بنویسید. گماشته و منسوب - طیب خوش - قانع و متقاعد - آرام و بی دغدغه - آرایه‌ی زمان - شخص مسلوب الاراده - حوزه‌ی عرفان - خلع صلاح - وزر و وبال - ضیعتک حلال - درر و لعالی - هبوط و صعود - ستایشگر و سناگو	۱
	« گل‌های اندیشه‌تان بارور باد »	۲۰

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۹ / ۱۰ / ۱۳۸۸
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸		اداره‌ی گل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	با تشکر از مصححین محترم راهنمای تصحیح زیر جهت هماهنگی در امر تصحیح خدمت شما ارائه می‌گردد، به پاسخ‌های مشابه و صحیح دانش‌آموزان نمره تعلق می‌گیرد.	
	الف: زبان‌شناسی (۴ نمره)	
۱	واجی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲	صامت + مصوت (۰/۲۵)، صامت + مصوت + صامت (۰/۲۵)، صامت + مصوت + صامت (۰/۲۵)	۰/۷۵
۳	هم معنی قدیم را حفظ کرده، هم معنی جدید پذیرفته است. (۰/۵)	۰/۵
۴	معنی غیرمستقیم آن از هم‌نشینی عنصر با عناصر دیگر استنباط می‌شود. (۰/۵)	۰/۵
۵	برگستوان (۰/۲۵) یا هر واژه‌ی مناسب دیگر	۰/۲۵
۶	نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران (۰/۵)	۰/۵
۷	ایجاد ارتباط در میان افراد یک جامعه‌ی زبانی است. (۰/۵)	۰/۵
۸	بله (۰/۲۵)، زیرا شاعر علاوه بر ساخت وزن و قافیه، از ساخت‌های ادبی و صور خیال نیز بهره برده است. (۰/۵)	۰/۷۵
	ب: نگارش (۵ نمره)	
۹	صورت‌جلسه (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۰	سند، نوشته‌ای است که از نظر حقوقی، در مقام دعوی یا دفاع قابل استفاده باشد. (۰/۵)	۰/۵
۱۱	دقت علمی، کوتاهی، فشردگی مقالات، ویرایش ادبی و علمی (ذکر دو مورد کافی است، هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	اگر دانا هستی، به معنی روی بیاور (به باطن توجه کن) زیرا که معنی باقی می‌ماند نه صورت. (باطن هر چیز باقی می‌ماند نه ظاهر آن) (۰/۷۵)	۰/۷۵
۱۳	نوشته‌های تحقیقی بر اساس پژوهش آفریده شده‌اند (۰/۵) و نوشته‌های تحلیلی بر اساس تأملات درونی. (۰/۵)	۱
۱۴	سیستم ← نظام (۰/۲۵)، دلیل: کاربرد برابره‌های مناسب فارسی به جای کلمات غیر فارسی (۰/۲۵)	۱
۱۵	پیشنهادات ← پیشنهادها یا پیشنهاد (۰/۲۵) پرهیز از جمع بستن کلمات فارسی با نشانه‌های جمع عربی (۰/۲۵)	۱
	نظر همکاران در تصحیح این سؤال صائب است. (۱)	۱
	ادامه‌ی پاسخ‌نامه در صفحه‌ی دوم	

باسمه تعالی

رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	راهنامه‌ی تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۸ / ۱۰ / ۱۹	سال سوم آموزش متوسطه
اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال تحصیلی ۱۳۸۸-۸۹

ردیف	راهنامه‌ی تصحیح	نمره
------	-----------------	------

ردیف	راهنامه‌ی تصحیح	نمره
پ: دستور زبان (۸ نمره)		
۱۶	الف) ۹ واژه (۰/۲۵) ب) ۱۴ تکواژ (۰/۲۵) پ) «۱» در توانا (۰/۲۵) ت) آزاد (۰/۲۵) دستوری (۰/۲۵) ث) بدل (۰/۲۵) غزل سرای توانا (۰/۲۵)	۱/۷۵
۱۷	الف) ساده (۰/۲۵) ب) بیندازد (۰/۲۵) پ) آرام آرام برگی از شاخه افتاده بود. (۰/۵)	۱
۱۸	رسم صحیح نمودار (۰/۲۵) جمله نهاد گزاره ایرانیان (۰/۲۵) به فرهنگ بیگانگان (۰/۲۵) متّم می تازند (۰/۲۵) فعل (۰/۲۵)	۱/۵
۱۹	الف) دادم (۰/۲۵) ب) ممیز (۰/۲۵) ب) گروه قیدی (با ادبیات ارزشمند خود) (۰/۲۵) چون فعل به آن نیاز ندارد (۰/۲۵) یا هر پاسخ صحیح دیگر	۰/۵
۲۰	الف) کاردستی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۱	ساخت چشمه «اسم + ه» (۰/۲۵) و ساخت سبزه «صفت + ه» (۰/۲۵) است.	۰/۵
۲۲	الف) مرکب: دادستان (۰/۲۵) خیرنگار (۰/۲۵) مشتق - مرکب: پرس و جو (۰/۲۵) گوش به زنگ (۰/۲۵) ب) این (۰/۲۵) صفت مضاف‌الیه (۰/۲۵) دادستان این اداره رسم صحیح نمودار پیکانی (۰/۲۵)	۱/۷۵
۲۳	ضمیر (۰/۲۵) + بن مضارع (۰/۲۵) ← اسم (۰/۲۵)	۰/۷۵
ت: املا و بیاموزیم (۳ نمره)		
۲۴	الف) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۵	جابه‌جایی اجزای کلام (فعل، مقدم شده است.) (۰/۲۵) یا هر پاسخ مناسب دیگر	۰/۲۵
۲۶	سه هجایی (۰/۲۵) زیرا تلفظ آن آسان تر است. (۰/۲۵)	۰/۵
۲۷	کرامت (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۸	سفید (۰/۲۵) یا هر پاسخ صحیح دیگر	۰/۲۵
۲۹	تعامل ← تأفل (۰/۲۵) لهن ← لحن (۰/۲۵)	۰/۵
۳۰	منسوب ← منصوب (۰/۲۵) صلاح ← سلاح (۰/۲۵) لعالی ← لالی (۰/۲۵) سناگو ← ثناگو (۰/۲۵)	۱
۲۰	جمع نمره	۲۰
«با تشکر از مصححین گرامی»		